List 27.

NOVICE

Tečaj LVII.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 7. julija 1899.

Politiški oddelek.

Krošnjarstvo in Kranjska.

Dunajsko društvo za socialno politiko je pred kratkim obelodanilo uspehe svojih temeljitih raziskovanj glede krošnjarstva v Avstriji.

Iz uvoda po deželah razvrščenemu poročilu je razvidno, da se je število krošnjarjev v zadnjih letih izdatno znižala, največ vsled tega, ker oblastva ne dajo več dotičnih dovoljenj tako rada, kakor poprej. Krošnjarstvo dela mali trgovini in mali obrtnosti jednako nevarno konkurenco, kakor jo delajo pravim pomočnikom tisti rokodelci, ki delajo na svojem domu za mojstre. Kar se razpeča potom krošnjarstva, to so vedno le izdelki velikih industrialcev in pridejo izdelki manjših obrtovanj le tedaj posredovanjem krošnjarjev med ljudi, kjer je še kaj domače industrije, kakor na pr. pri nas v Ribnici. To je povod, da oblastva ovirajo krošnjarstvo in da to propada.

Kranjska dežela ne pokupi dosti blaga od krošnjarjev, a je vzlic temu pri krošnjarstvo močno interesovana. Obrtni nadzornik H, Tauss pravi v svojem poročilu, da revnosti gospodarskih razmer na Kranjskem nobena stvar tako ne označuje, kakor počasno množenje prebivalstva. Na Kranjskem se je prebivalstvo v letih 1880—1890 pomnožilo samo za 5·69 odstotkov. v tem ko se je na Dolenjem Avstrijskem v istem času pomnožilo za 14·21 odstotkov. Posestva so večinoma tako majhna da jedna rodbina ne more živeti na njih, in da mora dobiti ali postranskega zaslužka ali pa se mora izseliti bodisi za vedno ali vsaj za nekaj časa. Tauss trdi, da je ostalo doma le 437.303 oseb, 42.009 oseb se je preselilo v druge okraje na Kranjskem, 42.451 oseb je deželo sploh zapustilo, dočim se je preselilo na Kranjsko le 16.010 oseb.

Kranjcev je na Štajerskem kacih 4000, na Koroškem 4500, v Istri 2000, v Trstu 12.500, na Dunaju 4800, na Ogerskem 15.000. Koliko jih je v Nemčiji in v Ameriki, tega Tauss ne omenja. Po naših poizvedbah jih je v Ameriki že nad 60.000. Ti izseljenci delajo največ pri stavbah, v gozdih in v rudokopih.

Krošnjarstvo je na Kranjskem jako staro. Že 23. oktobra 1492. l, je cesar Friderik V. dovolil podložnikom gospoščin v Kočevju, v Ribnici in v Poljanah, da smejo krošnjariti z živino, z doma narejenim platnom in s priprostimi lesnimi izdelki. Valvazor pripoveduje, da so za njegovih časov kranjski krošnjarji imeli živahno kupčijo z inozemstvom in da so s platnom, lesnimi izdelki, rešeti, polhovimi kožami in škorpijoni hodili celo na Nizozemsko, na Angleško in Španско, a drugi viri pripovedujejo, da so Kočevci hodili na Laško po pomaranče in jih nosili do Hamburga, od koder so se z drugim blagom vračali zopet domov.

Tujih krašnjarjev prihaja razmeroma malo na Kranjsko. V letu 1896. je bilo na Kranjskem izdanih vsega skupaj 1430 dovoljenj za krošnjarstvo, 1641 dovoljenj pa vidiranih, dočim je bilo na Gorenjem Avstrijskem izdanih 638 dovoljenj, vidiranih pa 10637, na Štajerskem izdanih 216 dovoljenj in vidiranih 12.122. Mej tujimi krošnjarji je mnogo Tirolcev, ki prodajajo rožne vence, Dalmatincev, Moravcev s suknenim blagom, Lahov in Slavonk največ pa ogrskih Židov, ki so si v Ljubljani napravili nekako središče, od koder preplavljajo vso deželo.

Največ kranjskih krošnjarjev je iz kočevskega in iz črnomaljskega okraja. Ta okraja sta nerodovitna in prebivalstvo se že zdaj kar trumoma seli čez široko morje. Ako se temu prebivalstvu vzame še krošnjarstvo, ki mu vsaj nekoliko pomaga iz stiske in vsaj nekaj krajcarjev spravi v dotične kraje, potem mora to prebivalstvo, ker na svoji zemlji absolutno ne more živeti in tudi nima druzega zaslužka, ali pobrati šila in kopita in se izseliti ali pa lakote pomreti.

Iz tega je razvidno, kolikega življenskega pomena je krošnjarstvo za Kranjsko in zato je želeti, da bi oblastva pri izdajanju krošnjarskih dovolil na Kranjskem ne delala tistih ovir, katere delajo drugod.

Politični pregled.

Državni zbor se skliče začetkom oktobra v prvi vrsti v namen, da izvoli delegacijo, potem pa. da potrdi nagodbo ali jo odkloni. Nemci oznanjanjo že sedaj, da bodo obstrukcijo z vso silo nadaljevali.

Novi spravni poskusi. — Posredovanjem nemško-katoliške stranke hoče vlada začetkom septembra začeti z nemškimi strankami pogajanja radi sprave in sicer na podlagi nemškega binkoštnega programa. Odkrito rečemo, da se bojimo teh pogajanj, kajti vsako na podlagi binkoštnega nemškega programa sklenjeno porazumljenje pomeni za slovenski narod gotovo smrt.

Boj za Dunaj. — Krščanski socialisti so za vlado na Dunaju v skrbeh, ker so prišli v navskrižje z nemškimi nacionalci in z učiteljstvom, katera faktorja sta njim v prid odločevala v boju proti liberalcem. Da si zagotove vlado, so storili, kar store tudi drugod razne stranke, sklenili so preurediti volilni red tako, da bi imeli na vsak način večino v občinskem svetu. Pri tem pa so storili korak, vsled katerega so naleteli na odpor socialnih demokratov. Določili so namreč, da ima v novem volilnem razredu le tisti delavec volilno pravico, ki stanuje nepretrgoma pet let na Dunaju. Na ta način bi se število volilcev znatno omejilo in bi zmagali vedno kandidatje krščanskih socijalistov. Radi tega so zdaj socialni demokratje začeli ljut boj, ki zadobiva čedalje nevarnejšo obliko. Demonstracije proti krščanskim socialistvu so na dnevnem redu in to prav velike demonstracije, ki imajo namen pritiskati na vlado, da bi krščansko-socialnega načrta ne predložila kroni v odobrenje. Socialni demokratje groze že naravnost, da bodo „belgiško govorili," če zadobi rečena volilna reforma cesarjevo potrjenje. Bati se je prav resnih dogodb, zakaj razburjenost mej socialno demokratiško delavsko armado je jako velika.

Izvrševalni odbor čeških poslancev je imel te dni sejo, na kateri je določil svoje stališče glede jezikovnega vprašanja z ozirom na razne pojave, došle v javnost v zadnjem času. Zastopniki češkega naroda so povdarjali, da treba v jezikovnem oziru strogo varovati pravice manjšin v posameznih kronovinah ter so se izjavili, naj bo v tem odločati kompetenten državni zbor. Ta izjava je zelo važna, zlasti z ozirom na slovensko-narodno zvezo, ki se po tej izjavi lahko prepriča, da so očitanja, ki so se zadnji čas čula od strani Poljakov, Rusinov in tudi Slovencev, kakor da hočejo Čehi le zase urediti jezikovno vprašanje, popolno neosnovana. Ta izjava je obrnjena zlasti proti onim poljskim poslancem, ki zadnji čas očitno delujejo na to, da bi razbili desnico ter s tem Poljakom omogočili, dobiti druzih polltičnih zaveznikov.

Ogrska. — Poslanska zbornica je končala svoja posvetovanja o nagodbi s Cislitvansko in je sprejela vse dotične predloge brez premene. S tem je končala poglavitno svojo nalogo in je vlada zasedanje parlamenta odgodila do meseca oktobra, kadar se bode vršila volitev delegacije in se začne posvetovanja o kvoti.

„Entente cordiale." — Razmerje mej Avstrijo in Rusijo, ki je bilo ustanovljeno o priliki, ko je naš cesar obiskal ruskega carja, še ni znano v svojih podrobnostih, saj je ta pogodba velika dvžavniška tajnost. Sluti se, da se je dosegla neka „entente cordiale", porazumljenje glede skupnega postopanja v balkanskih vprašanjih, iz katerih bi najlaglje nastal konflikt mej Avstrijo in mej Rusijo. To sporazumljenje se je že dvakrat prav dobro obneslo, Prvič za časa grško-turške vojne. Takrat so hotele Bolgarska, Srbija in Črnagora priskočiti Grški na pomoč, a Rusija in Avstrija sta jima skupno zaklicali „stojte" in s tem preprečili nevarne komplikacije. Drugič se je ta entente cordiale obnesla sedaj, ko so nastali boji na srbsko-turški meji in sta Avstrija in Rusija zopet s skupnim nastopom preprečili večji konflikt.

Belgija. — Minoli teden je bila v Bruselju nastala prava pravcata revolucija. Po jako burnih razpravah je bila poslanska zbornica sklenila, da se začne dne 5. julija posvetovanje o vladnem načrtu volilni reformi, s katerim načrtom hoče katoliška stranka liberalce, socialne demokrate in krščanske socialiste pritisniti ob zid ravno v tistih mestih, kjer jim je po dosedanjem volilnem redu zmaga zagotovljena. Na rečeni sklep so socialisti odgovorili s tem, da so sklenili, začeti 5. julija generalni štrajk in začeti ob jednem revolucijo. In boji so se začeli takoj. V sredo, v četrtek in v petek so se v bruseljskih ulicah bile krvave bitke mej delavci in mej orožniki. V nekaterih ulicah so delavci napravili barikade in končno jih je kacih 20000 mož hotelo naskočiti kraljevsko palačo. Orožniki so streljali na delavce in je bilo mnogo oseb ubitih in ranjenih. Revolucija je zadobila tako nevaren značaj da se je vlada udala in je razpravo o svoji volilni reformi odgodila za sedaj na nedoločen čas. S tem je pač dosegla, da so bili ustavljeni poulični boji, toda opozicija s tem še ni zadovoljna ter zahteva, naj odstopi sedanja vlada.

Italija. — Tisti prizori, katere smo za Badenijevih časov doživeli v avstrijskem parlamentu, so se zdaj ponovili v Rimu. Vlada je dobila večino poslanske zbornice za to, da se utesni društvena in tiskovna svoboda, toda socialisti in radikalci so sklepanje o dotičnem zakonu preprečili z obstrukcijo. Vlada je vsled tega uveljavila dotični zakon s kraljevsko naredbo, potem pa ga predložila parlamentu v naknadno odobrenje. Ne da se tajiti, da vladno postopanje ni popolnoma v soglasju z ustavo. Opozicija je to tudi takoj izkoristila in je v zbornici prouzročila grozen pretep. Poslanci so se obdelavali s pestmi in so se metali po tleh ter uganjali sploh škandale, kakršni se sicer primerjajo samo v žganjarnah. Seja se je morala zaključiti. Ker je popolnoma jasno, da socialisti in radikalci sploh ne prepuste nobene mirne debate, da namerava jo s silo ustaviti funkcioniranje parlamentarnega stroja, je vlada še tisti dan zaključila zasedanje parlamenta.

Španska. — Po nesrečni vojni z Ameriko zagazila je Španska v največje financialne stiske, vsled česar je bila vlada primorana nategniti davčni vijak. To je dalo povod krvavim revoltam v raznih mestih, zlasti v tistih, koder prebivalstvo ni zadovoljno s sedanjo vlado in z dinastijo. Španska je bila od nekdaj torišče najljutejših strankarskih bojev, zlasti ker je več pretendentov na kraljevsko krono in so povrh tudi republikanci jako številni. Sedaj so združeni Karlisti, republiblikanci, socialni demokratje in anarhisti, in to je moč, katere ni podcenjati, katera postane lahko nevarna vladi in dinastiji. Revolte v Valenciji, v Saragossi, v Barceloni in v druzih mestih so bile jako velike. Ustaši so napravljali barikade in streljali na vojaštvo, kakor vojaštvo nanje. Vlada je bila primorana, razglasiti v raznih mestih obsedno stanje, a vzlic temu se ponavljajo ustanki. Naravno je, da o obsegu in o pravem značaju teh revolucijskih pojavov še nimamo pravega pojma in jasne slike, saj se izvedo take stvari vedno še-le kasneje.

Obrtnija.

Zakon o obrtnih sodiščih.

(Konec.)

Predno je bil izdan zakon obrtnih sodiščih, za čigar izvedenje se zdaj zavzemajo vsi resnični prijatelji obrtnosti, je vladala popolna nejasnost glede izvojevanja onih pravic, ki izvirajo iz specialnega prava, rojenega iz novodobne industrije primernega razmerja mej delojemalci in mej delodajalci. Instanc seveda ni manjkalo. Za razsojevanje v prepirih mej delodajalci in mej delojemalci so poklicana razsodniška kolegija, seveda le mej tistimi podjetniki in delavci, kateri niso pripadali nobeni zadrugi; nadalje delajo v tem oziru zadružna razsodišča; v času, ko traja delavsko razmerje in 30 dnij po prenehanju tega razmerja odločujejo politična oblastva v vseh tacih prepirih, a pozneje, to je po preteku 30 dnij, odkar je prenehalo delavsko razmerje, imajo odločilno besedo redna sodišča. Že vsled okolnosti, da je kompetenca zdaj fakultativna, zdaj izključna, je bilo delodajalcu še bolj pa delojemalcu težko, v konkretnem slučaju doseči svojo pravico. Pokazalo se je, da je treba vstvariti za take prepire instanco, katera bi ne imela samo jamstev za neodvisnost razsojevanja, ampak bi imela tudi vsa svojstva resničnega sodišča, iz kratka, pokazalo se je, da je potrebna redna sodna instanca, kar je samo po sebi zahtevalo, da se mora odstraniti pravica politične oblasti razsojevati kot poklicana instanca o obrtnopravnih prepirih.

Nadalje se je spoznalo, da je pri taki novi instanci zagotoviti odločilni vpliv lajikom, ker pri pravnih prepirih, ki izhajajo iz pravnega razmerja mej delodajalci in mej delojemalci, ne gre toliko za juridično, kakor za socialno stran dotičnega spora.

Prisedniku obrtnega sodišča nikakor ni treba strokovne juristične omike, pač pa mora poznati življenske in druge razmere in navade tistega kroga, v katerih je iz teh razmer nastal prepir. Pri razsojevanju obrtnih sodišč ne bo veljalo toliko temeljito juridično znanje, kakor poznavanje tehničnih in kupčijskih razmer dotične stroke in poznavanje navad.

Ob sebi je umevno. da morajo biti lajiški elementi pri obrtnih sodiščih jednakomerno zastopani, sicer bi se v naprej podkopalo zaupanje prizadetih interesnih skupin v obrtna sodišča. V Nemčiji so pri ustanovitvi prvega obrtnega sodišča menili, da ta nova institucija ne bo mogla doseči svojega smotra, češ, da bodo delodajalci vedno glasovali proti delojemalcem in nasprotno, toda dejstva so pokazala, da je bil ta strah popolnoma neutemeljen. Tako na. pr. kaže poročilo o delovanju obrtnega sodišča v Magdeburgu za l. 1898., da, izvzemši malo slučajev, v katerih je sploh prišlo do glasovanja, ker sodniki niso bili jednih mislij, so bile vse sodbe soglasno sklenjena.

Ni dvoma, da bo ravno skupno delovanje delodajalcev in delojemalcev pri obrtnih sodiščih izgojevalno vplivalo tako na ene kakor na druge, in da se bodo podjetniki in delavci naučili, respektirati drug na druzega in spoštovati njegove pravice, kar pri nas sedaj pač še ni.

Po novem zakonu so obrtnim sodiščem odkazane tudi naloge direktno socialnopolitične nature, četudi ne v tistem obsegu, kakor je to v dotičnem zakonu za Nemčijo. Te naloge so določene v § 36. novega zakona, kjer je rečeno, da imajo obrtna sodišča dolžnost, izrekati svoje mnenje o obrtnih vprašanjih, kadar to zahteva dotična deželna oblast, na drugi strani pa pravico, o vprašanjih, katera se nanašajo na podjetja v njegovem okolišu, podajati deželnemu oblastvu samostojne predloge. Predno bodo mogla obrtna sodišča tudi pri nas v tem oziru ugodno uplivati, se bodo seveda morala do dobra vkoreniniti in oživeti, ali da slej ali prej tudi do tega pride, zato nam jamčijo ugodni uspehi obrtnih sodišč na Nemškem. Tam na Nemškem se obrtna sodišča prav pogostoma poslužujejo tudi te svoje pravice, stavljati predloge.

Naposled nam je na kratko še izpregovoriti o takoimenovanih posredovalnih uradih. Ti imajo, kakor kaže že njihovo ime, posredovati pri prepirih, kateri zamorejo nastati, ako je gotovo službeno ali delavsko razmerje glede plače na novo fiksirati. Dočim spada v judikaturo obrtnih sodišč vse to, kar se nanaša na tolmačenje, izpolnjevanje ali razveljavljenje obstoječe pogodbe mej delodajalci in delojemalci, spadajo prepiri glede plače in delavskih pogojev, ki naj se določijo za prihodnjost, v delokrog posredovalnih uradov. V prvem slučaju gre za že pridobljene pravice in dolžnosti, v drugem za pravice in dolžnosti, ki naj se šele določijo.

Posredovalni uradi stopali bodo v funkcijo v prvi vrsti pri štrajkih in odpustitvah in v Nemčiji so, kakor kaža izkušnja, v tem oziru s prav lepim uspehom nastopala že prav velikokrat. Ker se pri nas niso mogli odločiti, da poverijo tudi te funkcije obrtnim sodiščem, je vsaj želeti, da se vlada čim prej loti ustanovitve posredovalnih uradov.

Iz predstoječih izvajenj je razvidno, da pomeni ustanovitev obrtnih sodišč, ki je omogočena z novim zakonom, prav znaten napredek v socialnopolitičnem oziru, in da smemo od te nove uredbe pričakovati lepega sadu.

Shod slovenskih lesotržcev.

Trgovina z lesom je za slovenske kraje največjega pomena. V tej trgovini, ki je nekdaj jako lepo cvetela ter je še danes najvažnejši vir naših dohodkov, so v zadnjih letih zavladale deloma prav klaverne razmere, katere zlasti občutijo manjši lesotržci, ki so tržaškim in reškim prekupcem izročeni na milost in nemilost ter se vsled pomanjkanja kapitala ne morejo teh pijavk otresti in se postaviti na svoje noge.

*

Italijanska trgovina razteza svoje pohlepne kremplje tudi že po naših slovenskih krajih. Firma Feltrinelli, ki ima svoj sedež v Milanu, je najnevarnejši konkurent slovenskih lesotržcev Feltrinelli dela z velikim kapitalom in je skoro vladar na Koroškem in na Tirolskem ter tudi na Notranjskem že izpodriva domače kupce in podkopava eksistenco domačih producentov.

K tej konkurenci velicega kapitala — a Feltrinelli ni jedini kapitalist-konkurent, kajti poleg njega je še več druzih — škodujejo naši lesni trgovini tudi še druge okolnosti. Tržaški in reški Lah je slepar in ocigani malega trgovca koder more. Navadno mu pri prevzetju blaga škartira kolikor je le mogoče, tudi če je roba izborna. Lah jo škartira, ker ve, da je potem mali lesotržec primoran, mu jo prodati za vsako ceno, tudi z izgubo, ker ne mora čakati na denar. O rekriminacijah in sleparstvih s katerimi spravljajo Lahi naše ljudi tedaj ob zaslužek, ko je blago že oddano — niti govoriti ni. Najdrastičnejše je veliklesni trgovec — Nemec — označil tržaške razmere, rekši: Če greš v Trstu v kavarno Fabris mej lesotrške laške mešetarje, skrij uro in drži roke v žepih.

Te razmere so napotile male slovenske lesotržce, da so začeli uvaževati misel o ustanovitvi svoje organizacije, s katere pomočjo bi se osvobodili laških prekupcev in obvarovali škode.

Sprožilo se je več projektov, izmej katerih je vsekako najpametnejši projekt g. Lavrenčiča, naj društvo napravi svojo agenturo najprej v Trstu, potem pa po potrebi tudi v Ankoni, v Aleksandriji itd. Ta projekt se da izvršiti brez posebnih stroškov — in to je velike važnosti pri naših malih trgovcih — brez rizika in vender lahko iz nje nastane zavod, ki bode objemal vse slovenske lesotržce.

Dne 2. julija vršil se je v Ljubljani dosti dobro obiskan shod slovenskih lesotržcev. Shod sta pozdravila župan Hribar in predsednik trgovskega in obrtnega društva za Kranjsko Fr. Trdina. Shod je izvolil poseben odbor, kateremu je dal naročilo, da stvar vsestransko prestudira in uvažuje, in da potem stopi s svojimi projekti pred lesotržce.

Mi želimo, da bi se odboru posrečilo dobiti pravo obliko za to zadevo, kar je jako težavno, tako da se reši vprašanje na korist slovenske lesne trgovine.

Kmetijstvo.

Križi in težave soseda Antona z živinskimi boleznimi.

Napihnjene krave.

(Konec)

Ko se prežvekovanje spet prikaže, reče sosed, naj se lupino vzame ven, ker v tem slučaju se ne naberejo nikakršni plini, kajti pri prežvekovanjn nabrani plini izidejo naravnim potom skozi goltanec.

Po odtegnitvi lupine iz rane naj se to zapre s smolnim obližem.

To si je Anton dobro zapomnil. Ko je po nekolikih urah krava začela prežvekvati, vzame Anton medeno lupino iz rane ter je zamašil mesto zbodljaja s smolnim obližem.

Pri rdečkasti kravi ni še bilo vse v redu, kajti ista je bila vbodena z nožem. Krava ni prav nič jedla. Imela je mogoče mrzlico. Žalostno, tiho in upadlo je stala rdečkasta krava v hlevu. Dihanje je bilo ednakomerno. Iz 7 cm dolge trebušne rane šla je večkrat penasta želodčna vsebina ven. Sosed je svetoval Antonu, naj gre po živinozdravnika, ki je prišel še le drugo jutro.

Druga in tretja krava ter kravica bile so popolnoma zdrave in vesele drugi dan. Tudi prva zbodljena krava je bila nekoliko boljša, ko je živinozdravnik došel. Snedla je omelce sena s slastjo. Žila je bila nekaj hitreje kot navadno. Dihanje pa je bilo mirno in iztekavanje iz trebušne rane je popolnoma ponehalo.

Živinozdravnik je smatral stan krave malo nevarnim. Mislil je, da se lahko prikaže vnetje trebušnice, ker je padlo nekoliko želodčne vsebine v telesno duplino.

To ni ravno naravnost nevarno, a bilo bi bolje, če se bi novim iztekavanjim zoperstavljalo. Zategadelj je pred vsem potrebno, da se krava posti, da postane vamp nekoliko prazen. Razen tega je zaukazal živinozdravnik, naj se ranine strani namaže z mešenico iz ene žlice yzola in $^1/_4$ l gorke vode.

Nadalje je zaukazal, naj se pazi na to, da ne leže krava na levo stran, a bi slučajno na levi strani ležala, naj se jo vzgane, da zopet vstane.

Hrana naj ji bode pest sena in malo otrobne pijače.

Vse to se je natančno izpolnilo.

Po 10 dneh bila je rdečkasta krava skoraj popolnoma ozdravljena. Tudi trebušna rana se je deloma zaprla.

Nekaj časa za tem šel je Anton z živinozdravnikom in sosedom na bližnje deteljno polje. Detelja je bila pri gorkem in vlažnem vremenu videti jako lepa, polje pa je bilo pognojeno s superfosfatom.

Črnozelena detelja je bila tu. Živinozdravnik je menil, napihnjenje krav se je zategadelj pojavilo, ker se je dalo prvikrat kravi preveč mastne in dobre detelje.

Bolje bi bilo, če se bi deteljo pomešalo z nekoliko slame, ali če bi dobile krave po detelji nekaj sena. Z mastno deteljo iz pognojenih poljá treba previdno ravnati, kajti taka detelja je sočnatejša ko detelja iz nepognojenih ali le malo pognojenih poljá.

Deteljo naj se ne pusti dosti časa na enem kupu, taka namreč provzroči mnogo hitrejše napihnjenje kot tista, ki je na prostem na vozu naložena, kajti od vseh stranij ima zrak odprto pot.

To sta si Anton in dekla dobro zapomnila; zadnja bi bila kmalu s svojo mehko srčnostjo nakrmila rdečkasto kravo do smrti. Za sedaj se je zahvaliti energičnemu postopanju soseda, da se ni nešreča zgodila, kajti ta je rešil rdečkasto kravo smrti.

Novice.

— **Osebne vesti.** Stavbni adjunkt v Ljubljani g. Alojzij Majstrovič je imenovan poštnim in brzojavnim inženerjem istotam. Domobranski divizijonar v Josefovu fml. Anton pl. Sterzi, ki je bil svoj čas brigadir v Ljubljani, je šel v pokoj. — Okrajna bolniška blagajna ljubljanska je imenovala za svoje zdravnike gg. dr. Ivana Jenka, dr. Ludovika Jenka in dr. Otmarja Krajca. — Poročnik Karol Stoeker pri pešpolku št. 88. je stopil v pokoj in se nastani v Kranju. Profesor na Dunaju dr. P. Maresch je imenovan ravnateljem državne gimnazije v Ptuju.

— **Promocija.** Na Dunajskem vseučilišču je bil 23. m. m. promoviran g. Metod Dolenec, c. kr. avskultant v Novem Mestu, doktorjem prava. Čestitamo!

— **Cerkvene vesti.** Dekan v Konjicah č g. Jernej Voh je imenovan za knezoškofijskega konzistorijalnega svetnika. V pokoj sta stopila župnika lavatinske škofije čč. gg Ivan Trampuš in Andrej Fekonja.

— **Odlikovanje** Častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje so dobili gozdar Andrej Röthel v Kopačnici in bivši rudar Mat Pirc v Šemniku.

— **Komisija za odmero pridobninskega davka** je imela 24. junija svojo sejo, pri kateri je rešila 32 ugovorov. Potem so bili za izstop izžrebani naslednji člani komisije (polovica imenovanih in polovica voljenih članov in namestnikov): Finančni svetnik Dobida, župan Sever, K. Leskovic, P. Grasselli, E. Regnard, F. Souvan, notar Gogola in namestniki Gassner, Drelse in Omersa.

— **Nova ustanova.** Finančne prokurature adjunkt g. dr. Josip Stare v Ljubljani je daroval 15.000 gld. za napravo dveh dijaških ustanov za srednješolce in visokošolce.

— **Enketa za povzdigo govedoreje,** ki naj sklepa o premembi zakona o govedoreji iz l. 1890., kakor je to nasvetoval posl. Božič v zadnjem zasedanju dež. zbora, se je vršila pod predsedstvom dež. glavarja Detele dne 30. junija.

— **Občinske volitve v Gorici** so se minoli teden izvršile brez hrupa in brez zanimanja. Izvoljeni so sami laški radikalci. Slovenci in takozvani laški konservativci se volitev niso udeležili.

— **Na Šmarno goro** napravili so v nedeljo dne 2. julija delavci iz papirnice v Goričah in v Medvodah izlet Gosp. knezoškof je blagovolil iti z delavci na Šmarno goro in je tam zanje sam opravil službo božjo.

— **Konsekracija župne cerkve v Šempetru pri Novem Mestu** in altarjev je določena na dan 23 julija t. l.

— **Cesarjev dar.** Cesar je podaril gasilnemu društvu v Sori 60 gld., onima v Vinici in v Boh. Beli pa po 80 gld. podpore in to iz svoje zasebne blagajne.

— **Südmark na Koroškem** se vsiljuje vedno hujše v slovenske kraje, zlasti je začela rogoviliti okrog Železne Kaplje, kjer jo vodi notar Schwarzl.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu juniju 1899 je 142 strank uložilo 24.459 gld. 67 kr.; 120 strank uzdignilo 11.534 gld. 9 kr. 33 strankam se je izplačalo posojil 16.065 gld. — denarni promet 86.467 gld. 15 kr.

— **Prešernov spomenik.** Odbor za postavljenje Prešernovega spomenika je razpisal dvoje častnih nagrad po 600 in 400 kron za najboljši načrt. Kolikor nam je znano, se zanimata za spomenik najznamenitejša naša kiparja Gangl in Repič.

— **Zapriseženje ljubljanskega župana** se je izvršilo na običajni stavnostni način dne 3. t. m. Cesarsko vlado je zastopal deželni predsednik baron Hein, kateri je v svojem govoru pohvalno priznaval uspešno dalovanje županovo v minoli triletni dobi ter mu za prihodnjost posebno polagal na srce pravičnost in objektivnost napram vsem in pa največjo varčnost. Župan Hribar je potem v daljšem govoru narisal svoj program za prihodnjo dobo, kateri se izvrši v okviru sedanjih finančnih dohodkov mestne občine in je obljubil pravičnost vsem pa tudi varovanje slovenskega značaja mestne občine.

— **Razburjenost med učiteljstvom,** ki je nastala vlsed tega, ker je dež. šolski svet sklenil „iz službenih ozirov“ premestiti nadučitelja F. Rojino iz Šmartna pod Šmarno goro v Št. Vid na Vipavskem in učitelja F. Punčuha s Slapa na Vipavskem v Ljubno na Gorenjskem, dasi se ni proti njima vršila nikaka preiskava in se uradoma pohvalno priznava njiju delovanje, je dobila drastičnega izraza v tem, da so se razni učitelji pismeno zavezali, da ne bo nobeden izmej njih kompetiral v Št. Vid. To je vsekako dokaz lepe kolegijalnosti, ki je v teh slučajih na mestu zategadelj, ker je Rojina z večjo svoto angažiran pri uzornem čebelnjaku, ki ga je napravil, Punčuh pa izgubi izdaten postranski zaslužek pri posojilnici na Slapu.

— **Goriški deželni zbor,** ki je imel v celem zasedanju le jedno samo sejo, je bil dne 30. junija zaključen, ker se je izkazalo, da ne bode sklepčen. Dvakrat so se mej slovenskimi in mej laškimi poslanci vršila pogajanja, a obakrat so bili brez vspeha. Slovenci so stavili jako skromne pogoje, toda Lahi so tudi te pogoje odbili, češ, da nasprotujejo prvenstvu Lahov na Primorskem. Zdaj se pričakuje, da vlada deželni zbor razpusti. Ako bi bila vlada tekom pogajanja količkaj resno hotela, da se doseže porazumljenje, bi se bili Lahi prav gotovo udali, saj je vse laško gospodstvo na Primorskem odvisno od vladne milosti. Toda vlada ni storila ničesar, da omogoči sporazumljenje, stala je popolnoma apatično na strani, prav kakor da jej na blagonaklonjenosti laške stranke več ležeče, kakor na vsem drugem.

— **Nedeljski počitek** je vsled sklepa deželnega odbora uveden z dnem 1. julija pri deželnih uradih.

— **„Slovenska matica“** je imela dne 21. junija svoj občni zbor, na katerem se je razpravljalo o odborovem nasvetu, naj se odbor pooblasti, podati društveno, ob Zvezdi stoječo hišo ofertnim potom, ali pa naj se dovoli 3000 gld. za poprave. Hišo bi rad kupil g. Drag Hribar iz Celia (ki je ponudil, da plača polovico kupnine, za drugo polovico pa, da hoče matične knjige tiskati, kateri ofert pa se je zdel odboru nesprejemljiv) in knjigotržec g. Bamberg iz Ljubliane. Občni zbor je naročil odboru, naj zasliši strokovnjake glede poprave poslopja in naj pretresa vprašanje, kako zvišati rentabiliteto hišo. V tem, da naj se hiša ne proda, je bil skoraj ves občni zbor jednih mislij. Zlasti bi se ne smela prodati Nemcu. Saj imajo Nemci itak največje ljubljanske hiše že v svojih rokah.

— **45 bikov — plemenjakov** je nakupila te dni na Kranjskem hrvaška dež. vlada.

— **Plemstvo** je podelil cesar vpokojenemu stotniku Josipu Gratzyju v Gradcu in sicer s pridelkom „plem. Wardenegg.“ Ta najnovejši plemenitaš je oče znanega humorističnega profesorja na ljubljanski višji gimnaziji dr. Oskarja Gratyja.

— **Nov list** z naslovom „Gorica“ začne v kratkem kot glasilo pol. društva „Sloge“ izhajati v Gorici. List je res potreben, ker dosedanja lista, „Soča“ in „Primorski List“, ne zadovoljujeta potrebam.

— **Podpora vsled toče.** Osrednja vlada je za oškoškodovance po toči na Kranjskem dovolila 12 000 gld. podpore, a deželni odbor je v ta namen določil 2000 gld.

— **Darilo.** Biskup Strossmayer je daroval za župno cerkev sv. Križa tik Slatine 500 gld.

— **Vladika J. Strossmajer** je podaril 50 gld. za „Vodnikov dom“ in počastil šišensko čitalnico z lastnoročno pisanim listom, ki se glasi: „Moja mila gospodo! Šaljem Vam 50 for. na Vaše plemenite svrhe, želeč iz svega srdca, da sve ono postignete, što Vam duša, i u ime krasnoga Vašega naroda, i u ime Vaše, i Vaših plemenitih obitelji želi. Sa štovanjem J. J. Strossmajer, vladika.

— **Skušnje na podkovski šoli.** Na tukajšnji podkovski šoli vršile so se skušnje iz podkovstva in mesogledstva dne 27. in 28. junija t. l. Izpraševalni komisiji predsedoval je vodja dr. vit. Bleiweis-Trsteniški, praševalca bila sta c. kr. okrajni živinozdravnik Hugo Turk in učitelj E Šlegel Kovačev ki niso obiskavali šole, prišlo je 12, in sicer delalo je izpit prvikrat 11 kovačev, eden je ponavljal izpit, ker je lansko leto prepal. Izmed kovačev brez šole bilo je 4 Kranjcev, 5 Štajercev, eden Korošec, 2 Hrvata. 9 kovačev prestalo je izpit z povoljnim vspehom, 3 so propali in smejo izpit ponavljati po preteku enega leta. Učencev podkovske šole bilo je 11, in sicer 9 Kranjcev, eden Štajerc, eden Primorec. Razun učenca iz Štajerske dobili so vsi učenci podpore. 10 učencev delalo je izpit iz podkovstva in mesogledstva, eden učenec le iz podkovstva, ker ni znal dovolj brati in pisati. — Vspeh skušnje bil je sledeči: Red „prav dobro“ so dobili: Učenci Kejžar Janez iz Sorice. okraj Kranj, Čuden Janez iz Brezovice, okraj Ljubljana, Šter Fran iz Predaslja, okraj Kranj, Gruden Peter iz Vojske, okraj Logatec. — Red „dobro“ so dobili: Tavčar Janez iz Bukovice, okraj Kranj, Mazelj-Marešič Fran iz Toplic, okraj Rudolfovo, Prešern Ivan iz Javornika, okraj Radoljica, Blažun Jurij na Visokem, okraj Kranj, Trinajstič Matija iz Svet. Matije, Goriško, Horvat Janez v Digošah, Štajersko, Gašpari Josip iz Stare Fužine, okraj Radoljica.

— **Značilno.** Notarjem v Logatcu imenovani g. Galle je zavrnil v slovenskem jeziku pisani dekret notarske zbornice in je zahteval nemški dekret.

— **Vrhniška železnica** se otvori — po sedanjih dispozicijah — v nedeljo teden.

— **Zajet ropar.** Te dni je bil cunjar Janez Fakin prijet in izročen litijskemu sodišču, ki je na jesen izvršil roparski napad nad Jakobom Kotarjem s Primskovega

— **Istrski dež. zbor** je imenoval za ravnatelja italijanskega gimnazija v Pazinu necega Silvija Mitisa, o katerem vé L' Istra povedati, da zna nemški in nekoliko hrvatski, kar je po besdah lahonskega lista v sedanjih razmerah potrebno.

— **Društvo avstrijskih narodov,** ki si je postavilo prelepo nalogo, hitro priskočiti v pomoč onim, ki so prišli v nesrečo na primer po toči, povodnji, po požaru itd., zvesto ravnaje se po resničnem prereku: dvakrat da, kdor naglo da, se je začelo hitro razvijati. Dolgo časa je preteklo, da se je ledena skorja stajala in kakor vse dobro, tako je tudi ta plemenita, človekoljubna misel le s teškočo našla pot v srca in v um ljudstva. Ker je naš list že opisal smer tega društva inrekamo le iskreno priporočilo, da naj se odzovejo naše občine z malimi prispevki 5 gld. na leto.

— **C. kr. kmetijska družba kranjska** je imela l. 1898. pravih udov 4233 in 94 podružnic, v tekočem letu se je ustanovilo šest novih podružnic, tako da jih družba šteje sedaj sto.

— **Piva** se je minolo leto v osmih pivovarnah na Kranjskem skuhalo 91.315 hektolitrov ali na vsacega prebivalca blizu 15 litrov.

— **Svarilo izseljencem v Ameriko.** Ameriška vlada zavrnila je 1860 izseljencev, ko so bili večinoma s Hrvatskega in Kranjskega po agentu Nodariju v Vidmu na Laškem odpravljeni v Ameriko. Mnogo je bilo takih, ki niso imeli sploh potnih listov, ali pa samo nezadostne legitimacije. Izseljenci naj se ogibajo tujih agentov, ki jih ne poučijo prav in se naj raji obrnejo do domačih zastopnikov koncesijoniranih parobrodnih družeb v Ljubljani, kakor so „Red-Star-Linie“ in „Severonemški Lloyd“. Izseljenci, ki so se morali vrniti, izgubili so ves denar, katerega so plačali za vožnjo in so prišli v grozni bedi nazaj v domovino.

— **Poskuševališča na barju.** Poljedelsko ministerstvo ustanovi letos na ljubljanskem barju več poskuševališč, na katerih se bodo vršili poskusi glede obdelovanja, glede semen, glede gnojil itd Poskuševališča bo nadzoroval ravnatelj kemiškega preskuševališča ljubljanskega dr. Kramer

— **Kruta kazen.** Zgodilo se je te dni nekje v Brdih. Nekemu dekletu je umrla mati Ker pa je oče krošnjar, ni se mogel brigati za otroka. Izročil ga je torej bližnjim sorodnikom. Dekletce pa je imelo to grdo navado, da je rado segalo po tem in onem. Za to treba kazni seveda. In o pravem času da se otroku ne razvije kal — tatice. Ali kazen bodi primerna: kazen bodi vzgojevalno in poboljševalno sredstvo, nikdar pa — tortura Tega pa menda niso vedeli varuhi dotičnega dekletca, kajti kaznovali so je s tem, da so je trdno držali za roko in jej devali živo oglje na dlan. No, o stvari so izvedele oklasti in ti ljubeznjivi vzgojevatelji bodo morali odgovarjati po zakonu za svoje kruto početje.

— **Dva otroka ponesrečila** Terezija Krivic iz Jarš je pustila svoja dva po pet in tri leta stara otroka sama na vrtu Otroka sta padla v mlinski jarek poleg vrta in sta v njem utonila.

— **Umrl** je v Ljubljani bivši obč. svetnik vladni nadinžener v p. Vaclav Stedry v starosti 90 let.

— **Ujeta beguna.** Železniški orožniki so ujeli radi roparskega umora in raznih tatvin zasledovana vojaška beguna Frana Mlakarja in Alojzija Jankovskega. Našli so pri njima več ukradenih stvarij.

— **Iz Save potegnil** je 20 m. m. železnični čuvaj Lovro Kotničar 18letnega Matijo Sprajcarja iz Spodnjih Dupelj.

— **Utopljenca** so v nedeljo zvečer pod fužinskim mostom potegnili iz Ljubljanice in ga prepeljali v mrtvašnico pod D M v Polju.

— **Uboj** V nedeljo so se fantje v Jeričevi gostilni v Smihelu v pijanosti sprli. Neki Zelinger iz Regerče vasi je svojega tovarišk Fr. Turka tako nesrečno zabodel, da je fant kmalu potem umrl. Poškodovanih pa je še pet druzih fantov.

— **Nesreče.** Na Belčvrhu je padla 23letna Barbara Ivanič v jamo katera je bila polna deževnice, in je v njej utonila — V Bajhovcu pri Trebelvem pa je v večji mlaki utonila 21letni božjastni Anton Selak.

— **Samomor.** 59letni berač Anton Krašovec se je v Hrastovljah na nekem skednju obesil.

— **Cerkev zgorela.** Kakor poročajo iz Lvova, je prošle noči cerkev Krasnopuserska zgorela do tal. Cerkev je bil postavil Ivan Sobijeski. Ogenj je navstal tako, da se je prevrnila sveča ter zažgala oltar. Plamen se je širil z neznansko hitrostjo. V kratkem času je zgorela vsa cerkev. Le malo oprave in nekaj slik so mogli rešiti. Škoda znaša nad 100.000 gld.

— **Interdikt** Briksenski škof je nad nemškoradikalnim v Inomostu izhajajočem listu „Der Scherer“ razglasil interdikt.

— **Sumljiv požar**. V Falkabvanu blizu Valparajiza v južni Ameriki je te dni v državnem arzenalu nastal požar. Arsenal je malone ves pogorel. Sodi se, da je požar, ki je provzročil skoro pol milijona dolarjev, ni slučajno nastal, ampak da so ga zanetili nekateri uradniki, hoteč prikriti razne svoje defravdacije.

— **Viktor Cherbuliez**, znani francoski romanopisec, je umrl te dni v starosti 70 let. Cherbuliez je spisal nebroj jako obsežnih romanov izmej katerih pa je le malo tacih, ki imajo trajno vrednost. Vzlic temu so bili ti plitvi, a mično pisani romani prevedeni malone vsi na nemški, italijanski, ruski in angleški jezik, kar je pisatelju pripomoglo do lepih tisočakov.

— **Umor**. V Szerdahelyju na Ogrrskem je bil posestnik Štefan Tetzö dolgo časa bolan na plučah in je vedel, da mu ni rešitve. Žena njegova si je izbrala v tem ljubimca delavca Szakasza, s katerim bi se bila rada poročila. Ker mož ni mislil umreti, nagovarjala je svojega Ljubimca, naj ga umori in naposled nagovarjala svojega moža, naj se pusti umoriti. Mož je bil zadovoljen in si je sam izbral ruto, s katero ga je potem ljubimec zadavil. Dal je morilcu celo sam dotično ruto v roke. Sodišče je Szakasza obsodilo na 15 let ječe, ženo pa na 5 let.

— **Velika eksplozija** se je primerila v nafta-tovarni trgovca Bodžerova v Carkovu Vsled eksplozicije je bilo ubitih pet tovarniških delavcev in sedem gasilcev.

— **Kako živi Lucheni**. Morilec naše cesarice se nahaja v kaznilnici v Genevi, kjer se sedaj postopa ž njim, kakor z drugimi kaznenci. Prve tri mesece je bil osamljen v celici, ter je moral delati tam, kar se mu je dalo, v dotiko z drugimi kaznenci ni prišel. Sedaj ga porabljajo za knjigoveške posle, ker v tem je izurjen. Ako noče delati kar se mu odloči, tedaj ga kaznujejo s postom. Duhovnik in zdravnik ga smeta obiskati vsak hip, kakor tudi predsedniki raznih društev, ki se zanimajo za kaznence, ali govoriti ž njim smeta samo duhovnik in zdravnik. Lucheni je miren ter se je sprijaznil s svojim položajem, drži se torej tistih besed, katere je rekel v prvih dneh Jaz, gospod ravnatelj, Vam ne bom napravljal mnogo skrbij.

— **Sešito srce**. V „Edinosti“ se opisuje nenavadna operacija, katero je dr. Pamoni izvršil na nekem 23letnem mladeniču. Istega so bili zločinci napadli ter ga z bodalci ranili v srce na dveh mestih. Malo živega so ga spravili v v bolnišnico. Dr. Pamoni je prerezal prostor mej tretjim in petim rebrom ter opazoval rano v srcu. Na osrčniku je videl ubodnino, katero je razširil na šest centimetrov. V prednji steni srčnega pretaka sta bili rani po en centimeter dolgi. Iz tistih je bruhala kri curkoma. Dasi sta bili rani nevarni, vender je poskusil zdravnik sredstvo, ki se v takih slučajih še ni rabilo: zašil je rani. In glej! Po 49 dneh je mladi mož ozdravljen zapustil bolnico.

— **Sneg v juliju**. Dne 2. julija je po tirolskih, koroških in zgornještajerskih gorah med hudo nevihto zapadlo mnogo snega.

— **Turške pošte**. Nekaj časa je tega, kar so okrivili v Carigradu poštnega ravnatelja, Tahir-Nazmija-efendijo, da krade s pisem poštne znamke ter da pisema nefrankirana razpošilja adresantom. Tahir-Nazmija ni tajil tega dejstva, ampak branil se je s tem, da je vendar poštenejši od svojih prednikov, ker on vsaj pošilja pisma, komur so namenjena, česar prejšnji ravnatelji niso delali. S tem da ne dela škode cesarski pošti, ampak ji le koristi, ker morajo prijemniki takih pisem še plačati — kazen! — Ker je bilo pa med prejemniki mnogo Evropejcev, posebno poslaniških uradnikov, moralo je sodišče po dolgem cincanju vendarle obsoditi efendijo v 4 mesece ječe in v izgubo službe za dobo 8 mesecev. Po tem pa turška vlada zopet namesti vrlega ravnatelja, da bo tudi nadalje koristil poštnemu erarju.

— **Novost elektrotehnike**. Na električnih železnicah z nadzemskimi tokom električne sile, je bila dosedaj nevarnost, ako se je žica pretrgala, da je poškodovala in včasih tudi usmrtila ljudi in živino v bližini. Sedaj pa je elektrotehnik Evgenij Rutuli iz Novare izumil aparat, s katerim je mogoče v takem slučaju izključiti in ustaviti električni tok na vsej progi. Glasom poročil italijanskih listov se je stroj dobro obnesel na poskušnji.

— **Tragedija bolnika**. Nekaj časa je tega, kar se je prijavil deželnemu sodišču v Zadru bolnik, ki se je s težavo še držal na nogah, češ, da je v okolici zadersbi ukral več kosov živine. Prijeli so ga. A tekom preiskave se je pokazalo, da mož ni kradel nikdar, in tudi žandarmeriji ni bilo znano, da bi kje zamanjkalo živine. Na smrtni postelji je priznal jetnik, da si je tatvine le izmislil z namenom, da dobi v ječi zavetja. Nekoliko dni je tega, ker je siromak umrl.

— **Društvo proti poljubovanju**. Dočim prodajajo Amerikanke svoje poljube v dobrodelne namene, so Angležinje ustanovile društvo proti poljubovanju, češ, da je poljubovanje, ako ne prihaja od srca, ne le nezdravo, ampak tudi nedostojno. Troje vrste poljubov pozna svet: poljube iz navade, poljube iz prijateljstva in poljube iz ljubezni. Ako ima kdo v rodbini katar, pač ni potrebno, da bi se ga s poljubi nalezli vsi drugi členi dotične hiše. Pozdravi v obliki poljuba mej moškimi so smešni. Otrokom hočejo obešati kolajne ali trakove, z napisi, da vse izraze ljubeznjivosti v podobo poljubov odločno odklanjajo. Omenjeno društvo hoče zatreti obe prvi vrsti poljubov.

— **Pastir — junak**. V Neu-Reichenavu je gorelo. 16letni pastir, prišedši po cesti, skočil je v hišo, ki je bila že vsa v ognju, ter rešil dveletnega otroka.

— **Pogajanje z razbojnikom**. Na Sardiniji je mej vsemi razbojniki neki Salis „najuglednejši“. Oblastva bi ga rada ujela pa mu ne morejo priti do živega. Prebivalstvo v okrajih Burgos in Esporlata ima prav tesne zveze s tem razbojnikom in ga podpira ter ščiti, četudi ne vselej prostovoljno. Orožništvo je prebivalstvu zagrozilo, da bodo obsojeni vsi tisti, ki Salisa podpirajo in ti so vsled tega začeli Salisa nagovarjati, naj se da sam aretovati. Salis je vsled tega privolil, da se snide na nevtralnih tleh z zapovednikom orožnikov in da ž njimi dogovori glede pogojev, pod katerimi se da aretovati. To se je zgodilo Na nekem hribu sta se sešla Salis in zapovodnik orožnikov. Predstavila sta se povsem formelno drug druzemu, si segla v roke in se potem začela pogajati. Salis je zahteval, naj se njemu izplača tistih 1500 lir, ki so razpisane kot nagrade onemu, kdor ga vjame, naj se mu da trideset dni prostost, da „uredi svoje stvari in iztirje svoje tirjatve“ in naj še mu zagotovi, da ne bo ali nič ali vsaj jako malo kaznovan. Častnik mu je obljubil onih 1500 lir, a le za nekaj dni zahtevano prostost; dalje mu je obljubil, da ne bo vklenjen, da se bo prijazno ž njim ravnalo in da se bo v drugem razredu peljal v Sassari. Glede kazni seveda častnik ni mogel ničesar obljubiti in radi tega so se pogajanja razbila Salisu sta njegov oče in njegov adjutant na vse načine prigovarjala, naj se uda, češ, če zapro njegove zaščitnike in podpornike, ga dobe hitro v oblast, a razbojnik se ni udal. Rekel je častniku, da „obžaluje“, da se dogovor ni posrečil, mu prijazno segel v roke in odšel v gore.

— **Presvetli cesar** je že popolnoma okreval in se je dne 3. julija preselil v Ischl, kjer ostane čez poletje.

— **Afera Dreyfuss** je prenehala biti politična afera in je zdaj samo še rodbinska tragedija. Te dni je bil Dreyfuss pripeljan v Rennes, kjer ga je tudi že obiskal njegov zagovornik, in kjer se zdaj delajo obširne priprave za njegov proces. Listi seveda poročajo jako sentimentalno o celi zadevi prav kakor da se taka krivica, kakor bogatemu židu Dreyfussu, ni še nikdar nikomur zgodila.

— **Mnogostranski talent**, da ga ni kmalu jednacega dobiti, je nemški cesar Viljem. Serenissimus znajo vse in vedo vse, Serenissimus so vojskovodja na kopnem in na morju socijalni in antisocijalni politik, pesnik in slikar, kipar in glasbenik. Zdaj pravijo, da je cesar Viljem zložil besedilo za za velik oratorij. Da le ne bo takšen, kakor tisti spev na pomorskega boga Egirja, vsled katerega speva so od smeha pomrle vse morske vile!

— **Šestnajst usmrčenj v jeden dan.** V Turčiji je justica vseskoz sumarična in obsodba na vešala je tam kaj tako vsakdanjega, kakor pri nas obsodba na globo 5 gld. radi žaljenja časti. Oni dan je bilo v Ellasoni kar naenkrat obešenih šestnajst grških roparjev.

— **Kuga v Egiptu.** Iz Aleksandrije in iz Kahire dohajajo jako vznemirjajoče vesti o kugi. V teh mestih se je primerilo že blizu sto slučajev, ki so uradoma priznani, koliko pa se jih je primerilo v arabskih predmestjih in v drugih krajih, kjer ni kontrole, tega ne ve nihče povedati. Na srečo so v Trstu o pravem času odredili kar treba, da se prepreči zavlačenje te grozne bolezni v naše kraje.

— **Pohlepnost za zlatom.** Predlanskim in lani je vse kar je moglo, hitelo v Klondyke, kjer je lahko v kratkem času neizmerno obogatil, kdor je imel pri iskanju zlata kaj sreče. „Frankfurter Zeitung“ javlja sedaj iz Dawson City: Prišli so semkaj vesti, da so na Kap Norne zasledili velikanske množine zlata. To je dalo povod, da so se ljudje začeli trumoma seliti tja. Govori se, da je neki iskalec zlata našel na jeden dan te rude za 6000 dolarjev. Dawson City je še isti dan zapustilo 2000 oseb. V tem mestecu je sedaj vse zapuščeno. Ladja, ki je šla prva na Kap Norne, je zahtevala prevoznine 1000 dolarjev za vsako osebo in ljudje so to drage volje plačevali.

— **V blaznosti.** V Bolcanu si je semeniščnik Jakob Amrus, rodom iz Merana, v blaznosti zabodel ostro brušen nož v prsa in to v pričo dveh tovarišev. Mladi mož se je smrtnonevarno ranil.

— **Nova bolezen.** Ženski svet ima zopet novo posebno modno bolezen. Kakor znano, imajo gosposke ženske navado, da drže svoja krila v toliko kvišku, da se ne dotikajo tal. Drže jih dlje časa, da, časih kar celo uro tako in iz tega je nastala nevarna bolezen v členku.

Loterijske srečke

V Lincu dne 1. julija t. l.: 8. 2, 34, 3, 54.
V Trstu dne 1. julija t. l.: 66, 36, 49, 15, 87.
V Pragi dne 5. julija t. l.: 69, 54, 33, 48, 8.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 14. junija 1899. Pšenica 10 gld 25 kr., rž 8 gld. 25 kr., ječmen 7 gld. 25 kr., oves 6 gld. 50 kr., ajda 8 gld. 50 kr., proso 6 gld. 35 kr., turšica 5 gld. 60 kr., leča 12 gld. — kr., grah 13 gld. — kr., fižol 11 gld. — kr. Vse cene veljajo za 100 kilog.)

J. Blasnikova tiskarna

v Ljubljani na Bregu št. 12

se priporoča sl. občinstvu v zvršitev vsih tiskarskih del, kot: **knjige, brošure, okrožnice, naslove na pisma, pisma, kuverte, račune, vizitnice, cenike, jedilne liste, programe za veselice, naznanila** (plakate), itd. itd.

Tudi izvršuje edina v Ljubljani **litografiška dela v eni ali večih barvah.**

Vse po najnižji ceni okusno in hitro.

V zalogi ima mnogo **knjig za mladino** ter razne **muzikalije.**

Cenik se pošlje zastonj in poštnine prosto.

Phoenix pomada za lase

je bila na razstavi za zdravstvo in postrežbo bolnikov v Stutgartu 1890 l. odlikovana z darilom in je po izrazu zdravnikov in tisučih zahvalnih pisem edino reelno in neškodljivo sredstvo za gospode in dame, da se ohranijo bujno rast las, in katera zapreči izpadanje las in odstrani tekoj vse lišaje.

Za uspeh in neškodljivost se jamči!

Cena lončka **80 kr.** po poštnem povzetju

K. Hoppe,

(9) Dunaj, I. Wipplingerstrasse 14.

Razpošiljava sukna samo zasebnikom.

En odrezek 3·10 *m* dolg zadostno za 1 moško obleko stane samo	gld. 2·80	iz dobre	pristne ovčje volne
	» 3·10	» »	
	» 4·80	» »	
	» 7·50	» fine	
	» 8·70	» »	
	» 10·50	» finejše	
	» 12·40	» angleške	
	» 13·95	» grebenčeste	

En odrezek za črno salonsko obleko fl. 10·—

Blago za vrhnje sukne od 3 gld. 25 kr. meter in višje; loden v mičnih barvah 1 odrezek 6 gld. — 1 odrezek 9 gld. 95 kr. — peruvien in dosking, blago za državne in železniške uradnike in sodnijske talarje, najfinejše grebenčasto in ševejot blago, kakor blago za finančne in žandarmerijske uniforme itd., razpošilja po tovarniških cenah kot reelno in solidno dobro znana

sukno-tovarniška zaloga

Kiesel-Amhof v Brnu.

Vzorce pošlje zastonj in poštnine prosto. Pošiljatve po vzorcih Pozor! P. n. občinstvo so opozori, da se blago veliko ceneje dobi, ako se **naravnost** od nas naroči, kakor pa pri kupcih. Tvrdka **Kiesel-Amof v Brnu** razpošilja vsako blago po **pravih tovarniških cenah** brez prebitka katerega rabata. (16)

Odgovorni urednik: August Pucihar. — Tisk in založba: J. Blasnikovi nasledniki.